

Egy történelmi töredék az asszír-kori Izraelből, Amherst papirusz 63 XVII 1–6

ZSENGELLÉR JÓZSEF

zsengellerj@or-zse.hu Országos Rabbiképző -Zsidó Egyetem

A 19. században talált 63-as számú Amherst papirusz démotikus írásban rögzített szövegének megfejtése és kiadása (Steiner 1997; Van der Toorn 2018) jelentősen gazdagította az eddig ismert perzsa-kori arámi szövegkorpust.

Az Izraelhez is kapcsolható szövegek közül a 17. kolumna első hat sora egy önálló szövegegység, mely samáriai katonáknak és júdai vezetőjüknek egy meg nem nevezett vár(os)ba érkezését említi. Karel van der Toorn szerint a történet samáriai katonák Palmürába érkezését dokumentálja Szín-ahhé-eriba Kr. e. 701-es hadjárata során. Ezzel a feltevésével az egész papirusz megírásának helyét, illetve az elephantinói jahvista közösség vegyes hátterű eredetét igyekszik igazolni.

Előadásomban megvizsgálom, hogy a szövegben megjelenő שמרין kifejezés mikortól és mennyiben definiálja viselőinek etnikai hovatartozását, mely kérdés meghatározó a szöveg kontextusának, de egyben korának meghatározásához.

A szövegrész további részletei alapján is megkérdőjelezhető van der Toornnak a papiruszra vonatkozó kor és helyszínmeghatározása – amit egy másik egység, a XII 1–11 alapján Becking (2021) is megtett. Az általa felvetett kontextushoz képest további opciókat is megvizsgálok, melyek az események hátterét adhatták.

A szöveg részletes elemzése és kontextusba helyezése nyomán arra kérdésre is megpróbálok válaszolni, hogy mennyiben tekinthető a szöveg történeti forrásnak.